

WYMAGANIA EDUKACYJNE I KRYTERIA OCENIANIA Z PRZEDMIOTU HISTORIA, EDUKACJA OBYWATELSKA ROK SZKOLNY 2026/2027

CELE OCENIANIA:

Ocenianie osiągnięć polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu oraz postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych zawartych w programie nauczania, a wynikających z Podstawy Programowej:

- a. informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego postępach w tym zakresie,
- b. udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie mu informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien dalej się uczyć;
- c. pomoc uczniowi w rozwoju jego uzdolnień i zainteresowań,
- d. monitorowanie bieżącej pracy ucznia,
- e. motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce,
- f. dostarczenie rodzicom/prawnym opiekunom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce oraz o uzdolnieniach ucznia,
- g. pomoc uczniowi w wyborze form pokonywania trudności,
- h. umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno- wychowawczej.

OBSZARY AKTYWNOŚCI OCENIANE NA LEKCJACH HISTORII, EDUKACJI OBYWATELSKIEJ

1. umiejętność krytycznego analizowania informacji uzyskanych z różnych źródeł (w tym kartograficznych), próba wyciągania z nich wniosków.
2. umiejętność lokalizacji w przestrzeni procesów, zjawisk i faktów historycznych przy wykorzystaniu map i planów w różnych skalach.
3. umiejętność rozróżniania w narracji historycznej warstwy informacyjnej, wyjaśniającej i oceniającej.
4. umiejętność objaśniania związków przyczynowo-skutkowych, analizowanie zjawisk i procesów historycznych.
5. umiejętność dostrzegania potrzeby poznawania przeszłości dla rozumienia procesów zachodzących we współczesności.
6. umiejętność konstruowania ciągów narracyjnych przy wykorzystaniu zdobytych informacji źródłowych.
7. umiejętność posługiwania się pojęciami historycznymi i wyjaśnianie ich znaczenia
8. umiejętność przedstawiania argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych.
9. umiejętność tworzenia krótkich i długich wypowiedzi: planu, notatki, rozprawki, prezentacji.
10. umiejętność odróżniania przeszłości, teraźniejszości i przyszłości.
11. umiejętność posługiwania się podstawowymi określeniami czasu historycznego: epoka, okres p.n.e., okres n.e., tysiąclecie, wiek, rok.
12. umiejętność obliczania upływu czasu między wydarzeniami historycznymi.
13. umiejętność umieszczania procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie oraz porządkowanie ich i ustalanie związków przyczynowo-skutkowych.
14. umiejętność dostrzegania zmiany w życiu politycznym i społecznym oraz ciągłości w rozwoju kulturowym.
15. umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji, w tym wykorzystania technologii cyfrowej,
16. umiejętność selekcjonowania i hierarchizowania zarówno źródeł informacji, jak i zawartych w nich informacji,
17. umiejętność interpretowania prostych źródeł pisanych, ikonograficznych i statystycznych,
18. umiejętność oddzielania opinii od faktów; krytycznego analizowania informacji.
19. umiejętność planowania i konstruowania różnych form wypowiedzi ustnej i pisemnej,
20. umiejętność budowania argumentów i kontrargumentów,
21. umiejętność udziału w dyskusji i debacie.

22. umiejętność identyfikowania potrzeb własnych i innych ludzi,
23. umiejętność współpracy i współdziałania przy realizacji zadań,
24. umiejętność podejmowania decyzji indywidualnych i decyzji grupowych,
25. umiejętność pracy w ramach zespołów zadaniowych (projekt edukacyjny).
26. umiejętność organizowania wyborów do władz samorządu uczniowskiego.
27. umiejętność wykonywania prezentacji multimedialnych,
28. umiejętność posługiwania się słownictwem, terminologią i symboliką ,
29. wkład w pracę i przygotowanie do lekcji,
30. aktywność na lekcji (udział w dyskusjach: argumentowanie, przekonywanie),
31. formy aktywności dodatkowej np. w ramach patriotyzmu, działalności obywatelskiej.
32. czytanie mapy i korzystanie z atlasu,
33. analiza prostego tekstu źródłowego,
34. posługiwanie się podstawowymi pojęciami z zakresu chronologii, obliczanie czasu wydarzeń, długości ich trwania, umieszczenie ich na taśmie czasu,
35. umiejętność łączenia faktów, myślenia przyczynowo – skutkowego, porównania epok, ustrojów politycznych, społecznych i gospodarczych na przestrzeni dziejów,
36. wykorzystanie ilustracji, filmu, nagrania audio jako źródła informacji (dokonanie opisu w formie ustnej lub pisemnej),

Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności.

Sprawdziany – obejmują większą partię materiału, są zapowiedziane z minimum tygodniowym wyprzedzeniem i poprzedzone powtórką. W przypadku nieobecności na sprawdzianie uczeń ma obowiązek napisania go w terminie 2 tygodni od swojego powrotu do szkoły. Uczeń może jeden raz poprawić każdy sprawdzian w celu podwyższenia swojej oceny.

Kartkówki – kartkówki są zapowiadane i niezapowiadane i obejmują materiał z 2-3 ostatnich lekcji. W przypadku konieczności napisania „zaległej” kartkówki nauczyciel ustala termin. Wszelkie próby nieuczciwej pracy na kartkówkach i sprawdzianach (odpisywania, rozmawiania, przeszkadzania innym) skutkują obniżeniem oceny końcowej z pracy o stopień w dół (każde upomnienie).

Praca na lekcji – uczeń może uzyskać ocenę za aktywny, pełen zaangażowania udział w danej lekcji.

Odpowiedź ustna Przy jej ocenie bierze się pod uwagę głównie:

a) adekwatność odpowiedzi do pytania.

Wypowiedź pisemna Przy jej ocenie bierze się pod uwagę głównie:

a) w zakresie treści:

- właściwe rozumienie i ujęcie tematu,
- znajomość materiału i umiejętność posługiwania się nim,

b) w zakresie formy:

- umiejętności kompozycyjne (formy wypowiedzi wymagane programem nauczania),
- spójność pracy,
- poprawność i bogactwo języka,
- ortografia i interpunkcja,
- estetyka pracy.

Zadania, referaty, prezentacje, gazetki, zadania domowe: Uczeń, który zapomni oddać do oceny zadanie lub inną formę pracy w ustalonym przez nauczyciela terminie musi przynieść je na następną lekcję. Oddanie pracy po ustalonym dopuszczalnym terminie skutkuje obniżeniem oceny z pracy o 1 stopień (każdy kolejny termin). Zadania domowe, referaty, gazetki, prezentacje zadawane są przez nauczyciela w zależności od potrzeb i podlegają ocenie. Uczeń ma obowiązek każdorazowo zgłoszenia braku zadania domowego lub innych form pracy.

Zadania dodatkowe – zadania dodatkowe zadawane są przez nauczyciela dla chętnych uczniów. Rozwiązane zadanie dodatkowe uczeń przedstawia nauczycielowi na kolejnej lekcji.

Nieprzygotowania – uczniowi przysługują przy jednej godzinie tygodniowo 1 nieprzygotowanie, natomiast przy dwóch lekcjach 2 nieprzygotowania w semestrze. Nieprzygotowanie musi być

zgłoszone na początku lekcji. Zwalnia ono ucznia z odpowiedzi ustnej oraz niezapowiedzianej kartkówki. **Nie można zgłaszać nieprzygotowania na sprawdzianach i zapowiedzianych kartkówkach.**

Kryteria oceny pracy w grupie - ocena współpracy w grupie wystawiona jest na podstawie obserwacji, którą nauczyciel przeprowadza w czasie wykonywania przez uczniów zadań zespołowych, w szczególności zwraca uwagę na :

- odpowiedzialność ucznia za wykonanie zadania powierzonego grupie,
- odpowiedzialność ucznia za funkcjonowanie grupy,
- odpowiedzialność ucznia za planowanie i organizację pracy w grupie.

Aktywność ucznia na lekcji wynagradzana jest oceną wstawioną do dziennika lub znakiem „+” odnotowanym w notatniku nauczyciela lub e-dzienniku (5 znaków „+” składa się na ocenę bardzo dobrą). Braku aktywności nie ocenia się.

Kryteria oceny sprawdzianów, kartkówek

0 -29% - ocena niedostateczna

30 -49% -ocena dopuszczająca

50-74% -ocena dostateczna

75-86% -ocena dobra

85-99 % - ocena bardzo dobra

100% - ocena celująca

Ocena	Opanowanie umiejętności i aktywności	Posiadana wiedza
Celująca	1. Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą. 2. Potrafi nie tylko korzystać z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, ale również umie samodzielnie zdobyć wiadomości. 3. Systematycznie wzbogaca swoją wiedzę poprzez czytanie książek, artykułów o treści historycznej (odpowiednich do wieku). 4. Wychodzi z samodzielnymi inicjatywami rozwiązywania konkretnych problemów zarówno w czasie lekcji, jak i pracy pozalekcyjnej. 5. Spełnia jeden z warunków pkt. A lub b: a) Bierze aktywny udział w konkursach, w których jest wymagana wiedza historyczna. Odnosi w nich sukcesy. b) Jest autorem pracy wykonanej dowolną techniką o dużych wartościach poznawczych i dydaktycznych. 6. Potrafi nie tylko poprawnie rozumować kategoriami ściśle historycznymi (przyczyny – skutki), ale również umie powiązać problematykę historyczną z zagadnieniami poznawanymi w czasie lekcji przedmiotu. Umie powiązać dzieje własnego regionu z dziejami Polski lub powszechnymi.	1. Uczeń w pełni opanował wiedzę z podstawy programowej. Posiada dodatkową wiedzę, która jest owocem samodzielnych poszukiwań i przemyśleń. 2. Zna dzieje własnego regionu w stopniu wykraczającym poza poznany w czasie lekcji.

	7. Wyraża samodzielny, krytyczny (w stopniu odpowiednim do wieku) stosunek do określonych zagadnień z przeszłości. Potrafi udowodnić swoje zdanie używając odpowiedniej argumentacji będącej skutkiem nabytej samodzielnie 8. przygotowanie ucznia do lekcji jest pełne, wszechstronne oraz systematyczne, sprawnie posługuje się wiadomościami i zdobytymi umiejętnościami, 9. podczas wypowiedzi ustnej samodzielnie potrafi interpretować omawiane zagadnienie, jego wypowiedz jest ładna, ciekawa i poprawna pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, samodzielnie dokonuje interpretacji tekstów źródłowych, wykresów, schematów i innych materiałów np. mapa, dane statystyczne. 10. Obok prawidłowego wnioskowania przeprowadza proste analizy zjawisk, potrafi zastosować wiedzę w praktycznym działaniu, chętnie wykonuje zadania i prace dodatkowe, wykorzystuje różne źródła informacji do pogłębiania swojej wiedzy, 11. bierze aktywny udział w przedsięwzięciach o charakterze środowiskowym, wnosi twórczy wkład w realizację zadań oraz omawianych zagadnień, pracuje nad własnym rozwojem lub bierze aktywny udział w konkursach historycznych	
Bardzo dobra	1. Sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji. Potrafi również korzystając ze wskazówek nauczyciela dotrzeć do innych źródeł informacji. 2. Samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela posługując się nabytymi umiejętnościami. 3. Wykazuje się aktywną postawą w czasie lekcji. 4. Bierze udział w konkursach historycznych lub wymagających wiedzy i umiejętności historycznych. 5. Rozwiązuje dodatkowe zadania o średnim stopniu trudności. 6. Potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo – skutkowych wykorzystując wiedzę przewidzianą programem nie tylko z zakresu historii, ale również pokrewnych przedmiotów. 7. Wypowiedź wyczerpująca pod względem	1. Opanował w minimum 90% materiał przewidziany programem. 2. Posiada wiedzę z dziejów własnego regionu w stopniu zadawalającym

	faktograficznym, swobodne operowanie faktami i dostrzeganie związków między nimi, wyciągane są wnioski, występuje ocena całościowa 8.dostrzega zależności przyczynowo - skutkowe, łączy zagadnienia w logiczne ciągi, opanował umiejętność dokonywania interpretacji prostych zjawisk przedstawianych graficznie, w mowie żywej posługuje się językiem poprawnym pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, 9.potrafi wartościować działalność człowieka w życiu społecznym, politycznym, aktywnie i efektywnie pracuje i współpracuje w zespołach grupowych, chętnie wykonuje dodatkowe zadania.	
Dobra	1. Potrafi korzystać ze wszystkich poznanych w czasie lekcji źródeł informacji. 2. Umie samodzielnie rozwiązywać typowe zadania, natomiast zadania o stopniu trudniejszym wykonuje pod kierunkiem nauczyciela. 3. Rozwiązuje niektóre dodatkowe zadania o stosunkowo niewielkiej skali trudności. 4. Poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo – skutkowych. Umie samodzielnie odróżnić przyczyny i skutki wydarzeń historycznych. 5. Jest aktywny w czasie lekcji 6. wartościuje elementy działalności człowieka w życiu społecznym i obywatelskim, 7. poprawnie odczytuje dane z tekstu, rysunków, diagramów, map, tabel, 8. przetwarza proste dane na wykresy, rysunki, schematy, 9. stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania sytuacji problemowych	1. W minimum 70% opanował materiał programowy. 2. Zna najważniejsze wydarzenia z dziejów własnego regionu.
Dostateczna	1. Potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji. 2. Potrafi wykonać proste zadania. 3. W czasie lekcji wykazuje się aktywnością w stopniu zadawalającym. 4. wartościuje elementy działalności człowieka w życiu społecznym i obywatelskim, poprawnie odczytuje dane z tekstu, rysunków, diagramów, map, tabel, 5. przetwarza proste dane na wykresy, rysunki, schematy, 6. z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania	1. Potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji. 2. Potrafi wykonać proste zadania. 3. W czasie lekcji wykazuje się aktywnością w stopniu zadawalającym.

	sytuacji problemowych	
Dopuszczająca	1. Przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych umiejętności 2. Opanował w stopniu elementarnym umiejętności i wiadomości dotyczące przyczyn i skutków wydarzeń. 3. Posługuje się w stopniu elementarnym słownictwem i terminologią historyczną, ekonomiczną i polityczną w mowie żywej i pisanej, 4. z pomocą nauczyciela rozwiązuje i wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności, 5. przejawia chęć i gotowość pracy i współpracy, 6. umie wykorzystać różne źródła informacji, przy czym objawia się to jako praca odtwórcza, wskazująca na słabe zrozumienie polecenia, 7. nadrabia zaległości, przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na proste pytania.	Jego wiedza posiada poważne braki, które jednak można usunąć w dłuższym okresie czasu. (minimum 30% wiedzy przewidzianej programem
Niedostateczny	Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności.	Braki w wiedzy są na tyle duże, że nie roszą nadziei na ich usunięcie nawet przy pomocy nauczyciela.

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen.

Ocena dopuszczająca Uczeń powinien wykazać się znajomością elementarnej wiedzy. Posługuje się podstawowymi pojęciami historycznymi. Przy pomocy nauczyciela umiejscawia je w czasie. Potrafi wykorzystać swoją wiedzę do wykonywania zadań. Z pomocą nauczyciela prawidłowo odczytuje informacje zawarte na mapie, wykresach, ikonografii, opisuje zdarzenia i posługuje się pojęciami.

Ocena dostateczna Uczeń zna podstawowe pojęcia historyczne i potrafi je umiejscowić w czasie. Prawidłowo potrafi określić wiek wydarzeń oraz umie posługiwać się osią czasu, porządkować wydarzenia w kolejności chronologicznej. Z pomocą nauczyciela odczytuje informacje zawarte na mapie, wykresach, ikonografii oraz opisuje i porównuje zdarzenia.

Ocena dobra Uczeń zna pojęcia historyczne i potrafi je umiejscowić w czasie. Inspirowany przez nauczyciela potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o pewnym stopniu trudności. Potrafi samodzielnie opisać zdarzenia, formułować oceny, wnioski oraz interpretować teksty źródłowe i zjawiska historyczne. Potrafi dostrzec związki przyczynowo – skutkowe, zachodzące między wydarzeniami. Samodzielnie odczytuje informacje zawarte na mapie, wykresach, ikonografii. **Ocena bardzo dobra** Uczeń w stopniu wyczerpującym opanował materiał przewidziany w podstawie programowej. Posiada umiejętność merytorycznego oceniania wydarzeń historycznych. Samodzielnie, korzystając z różnych rodzajów źródeł, buduje opis historyczny. Samodzielnie dostrzega związki przyczynowo – skutkowe wydarzeń. Wykazuje zainteresowanie problematyką historyczną, jest systematyczny i aktywny na lekcji.

Ocena celująca Uczeń spełnia wymagania oceny bardzo dobrej. Uczeń w wysokim stopniu opanował wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej. Twórczo i samodzielnie rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania, formułuje własne sądy na podstawie materiałów źródłowych i

literatury przedmiotu. Samodzielnie pogłębia wiedzę historyczną, umiejętnie korzysta z różnych źródeł wiedzy historycznej. Samodzielnie potrafi rozwiązywać problemy historyczne, formułować wnioski, dostrzegać związki przyczynowo - skutkowe. Ze sprawdzianów i kartkówek uzyskuje oceny celujące i bardzo dobre.

Ustalanie przewidywanej rocznej i śródrocznej oceny klasyfikacyjnej

1 . Przy wystawianiu oceny śródrocznej (rocznej) nauczyciel uwzględnia postępy ucznia. . Oceny śródroczna i roczna z historii i historii i teraźniejszości nie mają wpływu na ocenę klasyfikacyjną z zachowania i odwrotnie.

2. Ocena śródroczna jest ustalona ze wszystkich ocen cząstkowych z pierwszego półrocza, natomiast ocena roczna ustalana jest ze wszystkich ocen cząstkowych uzyskanych przez ucznia w ciągu całego roku szkolnego i nie jest średnią arytmetyczną ocen bieżących.

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej określone są w Statucie Szkoły